OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ **Muistio** **Liite 1**
Hallitusneuvos 6.5.2020
Anne-Marie Brisson

REKISTERÖITYJEN YHTEISÖJEN TAI SÄÄTIÖIDEN PERUSOPETUKSEN JÄRJESTÄMISTÄ KOSKEVAT LUPAHAKEMUKSET

1 Rekisteröity yhteisö tai säätiö opetuksen järjestäjänä

Perustuslain 16 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Oppivelvollisuudesta säädetään lailla.

Perustuslain 123 §:n 2 momentin mukaan valtion ja kunnan järjestämän muun kuin yliopisto-opetuksen perusteista samoin kuin oikeudesta järjestää vastaavaa opetusta yksityisissä oppilaitoksissa säädetään lailla.

Perusopetuslain (628/1998) 7 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestämiseen. Lupa voi koskea perusopetusta ja sen yhteydessä annettavaa esiopetusta, lisäopetusta ja maahanmuuttajille tarkoitettua perusopetukseen valmistavaa opetusta.

Opetuksen järjestämislupa voidaan myöntää, jos lupaa hakeva opetuksen järjestäjä on tehnyt kunnan kanssa sopimuksen opetuksen järjestämisestä. Tällöin järjestämisluvan myöntämisen edellytyksenä on, että opetuksen järjestäminen perustuu erityiseen koulutus- tai sivistystarpeeseen. Erityinen koulutus- ja sivistystarve katsotaan olevan silloin, kun kunnassa on oppivelvollisia, joiden opetuksen järjestäminen ei ole tarkoituksenmukaista muulla tavalla. Koulutuksen tarpeellisuutta arvioidaan esimerkiksi suhteessa asianomaisen paikkakunnan tai alueen koulutuskysyntään ja tarjontaan (HE 86/1997 vp ja KHO 29.12.2006 T 3673). Perusopetuslakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 86/1997 vp) on todettu, että vaatimuksella sopia opetuksen järjestämisestä kunnan kanssa korostetaan kunnan kokonaisvastuuta asukkaidensa perusopetuksen järjestämisessä.

Lupa voidaan myöntää myös ilman kunnan suostumusta, mutta tällöin luvan myöntämisen edellytyksenä on alueellinen tai valtakunnallinen koulutus- tai sivistystarve. Näissä tilanteissa luvan myöntäminen perustuu siihen, että kunnat eivät järjestä koulutusta, joka palvelisi myös muita kuin asianomaisen kunnan koulutustarpeita. Tällöinkin lupa voidaan myöntää vain erityisopetuksen, vieraskielisen opetuksen tai erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvan opetuksen järjestämiseen.

Perusopetuslain mukaan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset opetuksen asianmukaiseen järjestämiseen. Opetusta ei saa järjestää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi. Ammatillisten edellytysten arvioinnissa huomiota kiinnitetään muun muassa opetushenkilöstön määrään ja opettajien pätevyyksiin sekä opetussuunnitelmiin. Taloudellisten edellytysten arvioinnissa huomiota kiinnitetään hakijan taloudelliseen asemaan, opetustiloihin ja välineistöön sekä kykyyn huolehtia koulutuksen rahoituksesta pidemmällä aikavälillä.

Yksityisen yhteisön ja säätiön järjestämän opetuksen tulee olla tavoitteiltaan perusopetuslain mukaista. Opetuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta päättää valtioneuvosto perusopetuslain 14 §:n 1 momentin nojalla. Valtioneuvoston perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta antaman asetuksen (422/2012, tuntijakoasetus) 2 luvussa säädetään opetuksen yleisistä tavoitteista. Asetusta sovelletaan toistaiseksi, ennen uusien opetussuunnitelman perusteiden voimaantuloa. Asetuksen 3 §:n 6 momentissa on säädetty, että erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvassa opetuksessa oppilaille annetaan myös opetuksen perustana olevaan maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Myös näiltä osin opetuksen sisällön tulee perustua opetushallituksen perusopetuslain 14 §:n 2 momentin nojalla antamiin opetussuunnitelman perusteisiin.

Perusopetuslain 14 §:n mukaan Opetushallitus päättää esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista. Opetussuunnitelman perusteet tulee laatia noudattaen mitä perusopetuslaissa ja sen nojalla on säädetty ja määrätty.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista on tehty päätös 22.12.2014 (104/11/2014). Uuden valtakunnallisen normin mukaiset opetussuunnitelmat otettiin käyttöön vuosiluokkien 1 -6 osalta 1.8.2016. Seitsemännen vuosiluokan osalta opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2017, kahdeksannen vuosiluokan osalta opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2018 sekä yhdeksännen vuosiluokan osalta 1.8.2019. Uusien opetussuunnitelman perusteiden mukainen opetussuunnitelma voitiin ottaa käyttöön kaikilla vuosiluokilla 1.8.2016 lukuun ottamatta päättöarviointia ja todistuksia koskevia määräyksiä sekä perusopetuksen valinnaisuutta koskevia määräyksiä. Näiltä osin käyttöönotto tapahtuu vuosiluokittain porrastettuna siten kuin edellä on todettu.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 11. määrätään erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvan opetuksen järjestämisestä. Näitä määräyksiä sovelletaan sellaiseen yksityisen opetuksen järjestäjän antamaan perusopetukseen, jolle valtioneuvosto on opetuksen järjestämisluvassa määrännyt erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvan erityisen koulutustehtävän.

Lisäksi perusopetuslain 14 §:n perusteella Opetushallitus on päättänyt aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista 12.6.2017 (OPH-1280-2017) ja valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteista 13.11.2015 (57/011/2015). Opetushallitus on käynnistänyt aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden uudistamisen. Niiden mukaan laaditut opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.1.2018.

Perusopetusasetuksen 20 §:n mukaan opetuksen järjestämislupaa on haettava viimeistään vuotta ennen opetuksen suunniteltua aloittamista. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi tarvittaessa ottaa käsiteltäväksi myös mainittua ajankohtaa myöhemmin tehdyn hakemuksen. Opetuksen järjestämisluvassa määrätään kunnat, joissa opetusta järjestetään, opetuskieli, erityinen koulutustehtävä, koulutuksen järjestämismuoto sekä muut tarpeelliset koulutuksen järjestämiseen liittyvät ehdot.

Valtioneuvosto voi perusopetuslain 7 §:n 4 momentin nojalla peruuttaa opetuksen järjestämistä koskevan luvan, jos koulutus ei täytä perusopetuslain 7 §:n 1 tai 2 momentissa luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä tai jos opetus järjestetään muuten vastoin perusopetuslakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Laissa säädettyjen luvan myöntämisen edellytysten täyttyessä luvan myöntäminen on lupa-asian ratkaisevan viranomaisen harkinnassa. Luvan hakijalla ei ole lakiin perustuvaa oikeutta luvan saamiseen. Lupaharkinnassa voidaan päätyä tarkoituksenmukaisuusperustein kielteiseen ratkaisuun, vaikka edellä todetut oikeudelliset myöntämisedellytykset täyttyisivätkin. Perusopetuksen osalta valtioneuvosto on hallituksen esityksessä koulutusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 86/1997) todennut, että tarkoituksena on säilyttää kunnan koululaitos perusopetuksen runkona eikä tarkoituksena ole tavoitella valtion tai yksityisten perusopetusta antavien koulujen lukumäärän lisäämistä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelmat vuosille 2020–2022. Oikeus oppia -kehittämisohjelmien kokonaisuus on hallituskauden merkittävin varhaiskasvatukseen ja sekä esi- ja perusopetukseen kohdistuva kehittämishanke.

Oikeus oppia -kehittämisohjelman tavoitteena on kaventaa ja ennaltaehkäistä peruskoulua käyvien oppilaiden oppimiseroja, vahvistaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea ja kehittää lukutaitoa. Lähikoulun asemaa vahvistetaan, opetuksen ryhmäkokoja pienennetään ja rahoitusta uudistetaan siten, että se tukee koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista.

Syksyn 2019 oppilastiedonkeruun mukaan noin 2,96 prosenttia perusopetuksen oppilaista saa opetusta yksityisessä peruskoulussa (18 272 oppilasta). Valtioneuvoston myöntämä perusopetuksen järjestämislupa on 70 yksityisellä opetuksen järjestäjällä. Näiden ylläpitämistä kouluista 23 on steinerkoulua, 11 kristillistä koulua, neljä kielikoulua, yksi montessorikoulu, yksi freinetkoulu ja yksi Reggio Emilia pedagoginen koulu sekä seitsemän ulkomaankoulua. Lisäksi perusopetusta ja lisäopetusta järjestetään muille kuin oppivelvollisuusikäisille eräissä yksityisissä aikuislukioissa ja 32 kansanopistossa.

Tähän esittelylistaan sisältyy 3 rekisteröidyn yhteisön tai säätiön hakemus saada lupa perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestämiseen.

Hakemukset ovat:

Hakija	Opetus, jota lupahakemus koskee	Nykyinen lupa	Sijaintipaikka
1. Veikars förädraföreningVeikids rf	Esiopetus, perusopetus vuosiluokat 1–6	Ei	Mustasaari
2. Helsingin Montessoriyhdistys ry	Perusopetus, vuosiluokat 1–6	Kyllä, lupa järjestää opetusta vuosiluokille 1–6 voimassa 31.7.2020 asti, oppilasmäärä 61*	Helsinki
3. Rovaniemen seudun kristillisen koulun kannatusyhdistys ry	Perusopetus, vuosiluokat 1–6	Kyllä, lupa järjestää opetusta vuosiluokille 1–6 voimassa 31.7.2020 asti oppilasmäärä 29*	Rovaniemi

*oppilasmäärät on otettu OPH:n raportista 20.9.2019 tilanteen mukaan

2 Valtioneuvoston yleisistunnon toimivalta

Valtioneuvoston ohjesäännön 4 §:n 7 kohdassa tarkoitetut yhteiskuntapoliittisesti tai taloudellisesti merkittävät lupa-asiat käsitellään ja ratkaistaan valtioneuvoston yleisistunnossa.

Perusopetuslain (628/1998) 7 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestämiseen.

3 Hakemukset, lausunnot ja päätösesitykset

3.1 Veikars föräldraföreningen Veikids rf

3.1.1 Hakemus

Veikars föräldraföreningen Veikids rf hakee valtioneuvostolta lupaa järjestää 1.8.2020 alkaen Freinetpedagogiikkaan perustuvaa esi- ja perusopetusta vuosiluokilla 1–6. Koulun opetuskieli olisi ruotsi, mutta opetusta annettaisiin kielikylpyperiaatteen mukaisesti myös suomen kielellä. Opetuksen järjestämispaikka olisi Mustasaaren kunta.

Hakijana on Veikars föräldraföreningen Veikids rf, jonka kotipaikka on Mustasaari ja joka on merkitty yhdistysrekisteriin 13.11.2007. Sääntöjensä mukaan yhdistyksen tarkoituksena on ylläpitää ja tukea toimintaa Älvbyarnan koulussa. Yhdistys järjestää esi- ja perusopetusta perusopetuslain mukaisesti. Tavoitteensa toteuttamiseksi yhdistys voi muun muassa ottaa vastaan lahjoituksia, avustuksia ja testamentteja sekä omistaa toiminnan kannalta tarpeellista omaisuutta ja osakkeita. Yhdistys voi hankkia varallisuutta järjestämällä arpajaisia ja rahankeräystä sekä myyntitoimintaa. Yhdistys myös ylläpitää kontakteja muihin kielikylpy- sekä Freinetpedagigisiin kouluihin Suomessa ja ulkomailla ja välittää näihin liittyvää tietoa.

Hakijan tavoitteena on perustaa Mustasaaren kuntaan koulu, jossa tarjottaisiin esiopetusta ja perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 opetusta yhdistämällä Freinetpedagogiikka ja kielikylpyopetus. Koulun opetuskieli olisi ruotsi, mutta opetusta annettaisiin myös kielikylpyperiaatteen mukaisesti suomen kielellä. Alueella ei ole kielikylpykoulua ruotsinkielisille lapsille ja perustettava koulu siten täydentäisi alueen koulutustarjontaa.

Hakemusasiakirjoista käy ilmi, että Mustasaaren kunnan opetuslautakunta on 6.6.2017 tehnyt päätöksen Petsmon, Hankmon, Kuni-Vassorin ja Veikarsin koulujen lakkauttamisesta ja yhdistämisestä Kvevlaxin kouluun oppimiskeskuksen muodostamiseksi Kvevlaxiin. Samalla Kvevlaxin, Petsom, Hankmon, Kuni-Vassorin ja Veikarsin oppilaaksiottoalueet yhdistettäisiin Kvevlaxin oppimiskeskuksen oppilaaksiottoalueeseen, jolloin Kvevlaxin oppimiskeskuksesta tulee alueen lasten lähikoulu 1.8.2019 lukien. Samalla lautakunta päätti tehdä selvityksen ”kahdensuuntaisen kielikylpykoulun” perustamisesta Veikarsiin. Opetuslautakunta käsitteli tehtyä selvitystä 18.4.2018. Lautakunta hyväksyi sivistysjohtajan esityksen kielirikasteisen toiminnan saavutettavuudesta kunnassa. Kahdensuuntaista kielikylpykoulua Veikarsissa pidettiin ratkaisuna tilanteeseen. Kunnanhallitus päätti 28.5.2018 antaa koulutuslautakunnalle tehtäväksi tutkia edellytykset kaksisuuntaisen kielikylpyhankkeen aloittamiselle syksyyn 2019 mennessä, ensin päiväkodissa ja esikoulussa Veikarsissa. Hanke laajennettaisiin kaksisuuntaiseksi kielikylpykouluksi myöhemmin.

Hakijan suunnittelemalle koululle on laadittu valtion ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta annetun lain (634/1998) 4 §:ssä edellytetty johtosääntö. Koulu toteutettaisiin kolmannen sektorin, julkisen sektorin sekä tutkimuksen (Åbo Akademi) välisenä yhteistyönä.

Hakijan mukaan Mustasaaren kunnassa on noin 19 300 asukasta ja naapurikunnassa Vaasassa noin 67 700 asukasta. Asukaslukumäärän odotetaan hakijan mukaan kasvavan vuoteen 2040 mennessä 10 000 asukkaalla kyseisellä alueella. Suomenkielisiä on Mustasaaren kunnassa 29 prosenttia ja ruotsinkielisiä 69 prosenttia asukkaista. Vaasassa suomenkielisiä on 70 prosenttia ja ruotsinkielisiä 23 prosenttia asukkaista. Alueella on luonnollinen tarve asukkaille, jotka osaavat sekä suomea että ruotsia ja sen vuoksi alue on myös luonteva kielikylpykoululle. Hakijan mukaan Tilastokeskus ennakoi Vaasan seudun väestön kasvavan vuoteen 2030 mennessä 9,8 prosenttia ja vuoteen 2040 13 prosenttia. Hakija toteaa, että koulun perustaminen ei aiheuttaisi oppilaspulaa Mustasaaren tai Vaasan kouluihin, koska alueen ongelma on se, että koulut ovat jääneet liian pieniksi väestönkasvusta johtuen. Koulu tukisi aluetta tarjoamalla täydentävän koulutusmuodon ja samalla vähentäisi painetta Mustasaaren ja Vaasan kouluihin.

Hakija arvioi, että lukuvuonna 2020 -2021 koulussa olisi 8 esioppilasta. Seuraavana vuonna koulussa olisi hakijan arvion mukaan 8 perusopetuksen ja 10 esiopetuksen oppilasta. Vuoteen 2026 mennessä perusopetuksen oppilasmäärä olisi hakijan arvion mukaan 60 ja esioppilaiden 10. Hakija viittaa hakemuksensa tueksi myös hallitusohjelmaan, jonka mukaan kieltenopetusta tulisi laajentaa, monipuolistaa ja aikaistaa.

Opetus koulussa järjestettäisiin lähiopetuksena ja yhdysluokkaopetuksena siten, että koulussa olisivat luokat 1-2, 3-4 ja 5-6. Lisäksi olisi esiopetusryhmä. Opetus perustuisi Freinet-pedagogiikkaan ja opetus tapahtuisi sekä koulurakennuksessa että rakennuksen ulkopuolella. Kesien 2020 ja 2021 aikana koulun ulkoalueet suunnitellaan vastaamaan oppilaiden ja opettajien tarpeita. Koulussa opittu teoria yhdistetään käytäntöön ympäröivässä yhteiskunnassa ja luonnossa aina kuin se on opetussuunnitelman mukaisesti tarkoituksenmukaista. Myös digitalisia ratkaisuja hyödynnettäisiin koulussa aktiivisesti. Lounas on tärkeä osa päivää sekä ravitsemuksellisesti että opetuksen kannalta, joten koulun puutarha ja koulun keittiö ovat myös opetusympäristöjä.

Hakija toteaa, että Suomessa on vain kaksi koulua, joissa noudatetaan Freinet-pedagogiikkaa. Pedagogiikka pyrkii motivoimaan lapsia koulutyöhön ja arvostaa kontaktia yhteiskuntaan ja luontoon. Hyödylliset taidot, yksilöllinen kehittyminen, käytännöllinen työskentely ja sosiaalinen elämä ovat myös tärkeitä näkökulmia Freinetkoulussa. Pedagogiikka on siten hakijan mukaan helposti yhdistettävissä kielikylpyopetukseen.

Opetus järjestettäisiin varhaisen täydellisen kielikylpy-opetuksen mukaisesti. Kielikylpyopetus alkaisi esiopetuksesta. Koska koulussa ei aiemmin ole ollut kielikylpyopetusta, tulisi koulun käynnistymiseen liittymään noin seitsemän vuoden pituinen ylimenokausi ennen kuin koulu täydellisesti täyttää tarkoituksensa. Käytännössä koulu olisi viimeistään lukuvuonna 2026–2027 kokonaisuudessaan kielikylpykoulu. Ylimenokaudella hakija arvioi oppilasmäärän olevan optimaalista pienempi. Ylimenokausi on kuitenkin välttämättömyys, jotta opetuksen laatu ei kärsisi.

Hakija toteaa, että sääntöjen mukaisesti vastuualueet jaetaan Veikidsin hallituksen, koulun johtokunnan ja opettajakunnan välillä. Hallitus vastaa koulun toiminnasta ja taloudesta yhdessä rehtorin ja vararehtorin kanssa. Johtokunta antaa neuvoja ja asiantuntija-apua hallitukselle kaikissa kysymyksissä, jotka koskevat pedagogiikkaa ja

jotka kehittävät toimintaa. Opettajakunta vastaa opetuksesta, kasvatuksesta ja oppilashuollon hallinnosta yhdessä rehtorin kanssa. Johtokuntaan kuuluu vähintään kahdeksan ja enintään kymmenen jäsentä. Yksi johtokunnan jäsen on kielikylpyopetuksen asiantuntija ja yksi Freinet-pedagogiikan asiantuntija.

Hakijan mukaan koulun opettajat ovat kelpoisia tehtäviin. Opettajan kelpoisuuden omaava on kelpoinen opettamaan myös Freinetpedagogisessa koulussa. Freinetpedagoginen jatkokoulutus järjestetään kaikille opettajille Ruotsissa. Lukuvuoden 2020–2021 aikana hakijan on tarkoitus yhdessä Rauman ja Helsingin Freinetkoulujen kanssa selvittää yhteistyön mahdollisuudet esimerkiksi opettajien jatkokoulutuksen osalta. Kielikylpyopettajien koulutus Vaasassa turvaa kelpoisuusehdot täyttävien opettajien saannin koululle nyt ja tulevaisuudessa. Hakemusasiakirjoihin on liitetty viiden opettajan kelpoisuustodistukset. Näistä kolme on luokanopettajaa, yksi luokanopettaja on myös erityisopettaja. Lisäksi on lastentarhanopettaja ja matematiikan opettaja. Yksi luokanopettaja toimisi myös rehtorina ja toinen vararehtorina. Lisäksi tarkoituksena on palkata osa-aikainen erityisopettaja ja kokoaikainen avustaja. Osa-aikainen sihteeri hoitaisi koulun hallinnollisia tehtäviä. Kyläyhdistys palkkaisi kouluun keittäjän, talonmiehen ja siivoojan sekä toimittaisi kouluateriat.

Koulurakennuksessa on kevääseen 2019 asti toiminut ruotsinkielinen Veikkaalan koulu. Rakennus on hakijan mukaan moderni ja sopiva kouluksi. Opetuslautakunta on päättänyt sulkea Veikkaalan koulun keväällä 2019 ja tukee hakijan hanketta kielikylpykoulun perustamiseksi. Hakemuksen mukaan Byaföreningen Älvbyarna i Östra Korsholm rf – Itäisen Mustasaaren Jokikylät ry (jäljempänä kyläyhdistys) on tehnyt kunnan kanssa esisopimuksen koulurakennuksen ostamisesta. Hakemuksen mukaan rakennus on hyvässä kunnossa, mutta kyläyhdistys ajantasaistaisi sen koulun käyttöön. Kyläyhdistys hallinnoisi rakennusta hakija olisi vuokralaisena tiloissa. Vuoden 2020 alusta lukien hakija on vuokrannut tilat käyttöönsä.

Koulurakennus on noin 1 000 neliömetrin suuruinen ja siinä on opetuskapasiteettiä yhteensä noin 60 oppilaalle sekä 10 esikoulun oppilaalle. Rakennus on hakijan mukaan hyvässä kunnossa. Rakennuksessa on kolme tilavampaa luokkahuonetta, tietokonehuone, erityisopetuksen tila, käsityösali, yksi pienempi luokkahuone sekä ruokasali, jota käytetään myös opetustilana. Rakennuksessa on myös voimistelu/juhlasali sekä keittiö, jossa on mahdollista valmistaa ateriat koulun omille oppilaille. Koulu on esteetön; kerrosten välillä on tuolihissi ja rakennuksen kynnykset ovat matalia. Koulun piha ja läheinen metsä tarjoavat myös puitteet opetukselle.

Oppilashuollon osalta hakija toteaa, että se noudattaa Mustasaaren kunnan oppilashuoltosuunnitelmaa. Koulun oma oppilashuoltosuunnitelma täydentää kunnan suunnitelmaa. Oppilashuoltoryhmä vastaa oppilashuollon toteuttamisesta. Oppilashuoltoryhmään kuuluu rehtori, erityisopettaja, yksi opettaja, terveydenhoitaja ja kuraattori. Ryhmä vastaa lopullisesta oppilashuoltosuunnitelmasta, joka tehdään vuosittain. Hakemuksen mukaan psykologi ja kuraattoripalvelut ostetaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajilta. Kouluterveydenhuollon järjestää kunta.

Hakija järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa koulun oppilaille. Koulukuljetuksista vastaisivat vanhemmat. Lisäksi käytössä ovat julkiset liikenneyhteydet.

Koulun toiminta on tarkoitus rahoittaa pääasiassa valtionavustuksella. Lukuvuoden 2020–2021 talousarvio on laskettu 10 esikoulun oppilaalla. Talousarvion mukaan kotikuntakorvausten määrä on 32 079 euroa ja alv-korotus (3,75 %) 1 203, mikä on noin 32 prosenttia kaikista tuotoista. Muita tuottoja ovat apip-kerhon tulot (10 000 €), stipendit ja apurahat (40 000 €) ja lahjoitukset ja sponsorointi (20 000 €).

Tilinpäätöstiedoista käy ilmi, että vuoden 2018 tulos oli 4 601 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2017 tulos oli 9 171 euroa alijäämäinen.

3.1.1.1 Lausunnot

Mustasaaren kunnan sivistysjohtaja ja kehitysjohtaja ovat antaneet 28.6.2017 lausunnon hakijan hakemuksen johdosta. Lausunnossa todetaan, että ”Korsholms kommun anser att tanken om tvåvägsspråkbad är intressant och stöder initiativet om språkbadskola i privat regi. En tvåvägsspråkbadskola skulle komplettera utbildningsutbudet inom grundläggande utbildningen både kommunalt och regionalt.

Kommunen samarbetar sedan tidigare med kommunala och privata utbildningsanordinare i regionen. Motsvarande samarbete skulle inledas med Veikids r.f. om de beviljas rätt att ordna utbildning i privat regi.”

Mustasaaren kunnan terveysjohtaja on antanut 25.10.2017 lausunnon hakijan hakemuksen johdosta. Lausunnon mukaan ”Korsholms kommun meddelar som utlåtande att ifall en privat skola inom grundläggande utbildning grundas i Veikarsområdet i Korsholm, kan kommunen fortsättningsvis ombesörja de lagstadgade uppgifter inom elevhälsan som förskrivs i lag, förordning och social – och hälsovårdsministeriets bestämmelser. Elever bosatta i andra kommuner som skulle använda den privata skolan skulle också omfattas av kommunens elevvård. Eventuell kommunfakturering av dessa elever avgörs separat av vårdnämnden ifall en sådan situation skulle uppkomma.”

Opetushallitus on antanut 19.12.2019 seuraavan lausunnon hakijan opetussuunnitelmasta:

Utbildningsstyrelsen har 4.12.2018 avgett ett utlåtande om läroplanen för Älvbyarnas skola med årskurserna 1–6 och läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola uppgjorda av Veikars föräldraförening Veikids rf. I utlåtandet konstaterades att läroplanerna inte uppfyllde kraven i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 eller grunderna för förskoleundervisningens läroplan 2014. Veikars föräldraförening Veikids rf har därefter reviderat läroplanerna. Undervisnings- och kulturministeriet har begärt utlåtande av Utbildningsstyrelsen angående de reviderade läroplanerna för Älvbyarnas skola och förskolan vid Älvbyarnas skola.

Utgångspunkter för Utbildningsstyrelsens utlåtande

Utbildningsstyrelsen granskar i detta utlåtande Veikars föräldraförening Veikids rf:s reviderade läroplan för Älvbyarnas skola med årskurserna 1 - 6 och läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola. Utgångspunkterna är statsrådets förordning om riksom-

fattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen (422/2012, ändrad genom lag 793/2018) samt grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (Utbildningsstyrelsens föreskrift 104/011/2014) med därtill hörande ändringar och kompletteringar och grunderna för förskoleundervisningens läroplan (Utbildningsstyrelsens föreskrift 102/011/2014).

I utlåtandet konstateras följande:

Allmänt

Läroplanen för Älvbyarnas skola är uppgjord som ett fristående dokument, medan läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola till stor del bygger på definitioner och beskrivningar i den för Korsholms och Vörå kommuner gemensamma lokala läroplanen för förskoleundervisningen. Anordnartillstånd anhålls för Älvbyarnas skola som språkbadsskola med finska som språkbadsspråk. Språkbadet planeras inledas i förskoleundervisningen med verksamhet på språkbadsspråket. Undervisningen i Älvbyarnas skola och i förskolan vid Älvbyarnas skola är därtill planerad att bygga på freinetpedagogik.

Läroplanerna för Älvbyarnas skola för förskolan vid Älvbyarnas skola följer inte strukturen i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 och grunderna för förskoleundervisningens läroplan 2014, utan läroplanerna följer enligt egna strukturer. Läroplanerna är delvis reviderade och kompletterade i enlighet med det tidigare utlåtande som Utbildningsstyrelsen gav 4.12.2018. Strukturen i läroplanen för Älvbyarnas skola är omarbetad och i någon mån nu tydligare. Ur innehållsförteckningen för Älvbyarnas skola framgår att bilagor kompletterar läroplanen. Bilagorna har dock inte inlämnats denna gång.

Timfördelning och principer för språkbadsundervisning och -verksamhet

I läroplanen för Älvbyarnas skola ingår en timfördelning uppgjord enligt Statsrådets förordning (422/2012) 6 § för undervisning i en språkbadsskola. I timfördelningen anges vilka läroämnen eller vilka innehållsområden i läroämnena som undervisas på skolans undervisningsspråk respektive språkbadsspråket/målspråket. Statsrådets förordning (422/2012) 6 § är ändrad genom lag (793/2018). Ändringen i förordningen har inte beaktats i timfördelningen för Älvbyarnas skola. Timfördelningen är därmed bristfällig med hänsyn till språkprogrammet i skolan. Timfördelningen bör kompletteras till följd av ändringar i statsrådets förordning med anteckningar om vilket språk som studeras enligt lärokurserna för A1-språk respektive A2-språk/B1-språk. I timfördelningen saknas även en beskrivning av principen för hur de valfria konst- och färdighetsämnena fördelas. I anslutning till timfördelningen ingår en skrivning om att man följer timfördelningen i Korsholms kommun när det gäller de valfria konst- och färdighetsämnena, men fördelningen bör ingå i läroplanen för Älvbyarnas skola då den planeras att upprätthållas av annan utbildningsanordnare.

Undervisningen i Älvbyarnas skola planeras att ges i sammansatta klasser. I läroplanen för Älvbyarnas skola finns en beskrivning av undervisningen i sammansatta klas-

ser och principer för klassindelning. Enligt grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 ska utbildningsanordnaren i den lokala läroplanen beskriva hur årsveckotimmarna i de olika läroämnena fördelas per årskurs i enlighet med etappmålen som fastställs i statsrådets förordning. Denna beskrivning saknas i läroplanen för Älvbyarnas skola.

Den grundläggande utbildningen som grund för allmänbildning

I läroplanen ska utbildningsanordnaren besluta och beskriva eventuella lokala aspekter eller prioriteringar som kompletterar den grundläggande utbildningens värdegrund, samt hur man följer upp och utvärderar att värdegrunden och synen på lärande förverkligas. I läroplanen för Älvbyarnas skola ingår en beskrivning av värdegrunden som är uppdaterad med en beskrivning av hur man följer upp och utvärderar att värdegrunden och synen på lärande förverkligas. På detaljnivå behöver påpekas att skrivningen i avsnitt 1.3 Tyngdpunktsområden om att ”Överhängande ärenden behandlas i elevvårdsgruppen eller av styrelsen.” behöver förtydligas. I detta sammanhang blir det oklart vilken karaktär de överhängande ärendena har och huruvida de kan hanteras av styrelsen eller i skolans elevvårdsgrupp. Skrivningen behöver förtydligas i enlighet med de i lag bestämda uppgifterna för skolvisa elevvårdsgrupper i förhållande till styrelsens mandat.

I läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola ingår den beskrivning av värdegrunden som definieras i den gemensamma lokala läroplanen för förskoleundervisning i Korsholms och Vörå kommuner. Beskrivningen av värdegrunden har därtill kompletterats i läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola.

Den grundläggande utbildningens uppdrag och allmänna mål, samt verksamhetskulturen i en enhetlig grundläggande utbildning

I läroplanen ska utbildningsanordnaren besluta och beskriva hur utbildningsanordnaren och skolorna främjar och utvärderar att principerna för utvecklandet av verksamhetskulturen förverkligas, vilka de eventuella lokala tyngdpunktsområdena är och hur de syns de i praktiken. I den reviderade läroplanen för Älvbyarnas skola är arbetet med verksamhetskulturen mer överskådligt beskriven tack vare den ny strukturen för läroplanen. Läroplanen för Älvbyarnas skola liksom läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola är kompletterade med en beskrivning av hur man planerar tillämpa freinetpedagogiken i anslutning till definition av verksamhetskulturen. I enlighet med Utbildningsstyrelsens utlåtande 4.12.2018 har beskrivningen i läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola förtjänstfullt utvecklats.

I läroplanen ska utbildningsanordnaren besluta och beskriva eventuella lokala prioriteringar som gäller mångsidig kompetens som fastställs i grunderna för läroplanen och hur prioriteringarna tar sig uttryck. I den reviderade läroplanen för Älvbyarnas skola har innehållet om mångsidig kompetens omarbetats och innehållet är komprimerat med fokus på praktisk tillämpning i Älvbyarnas skola. Innehållet för mångsidig kom-

petens i läroämnena i årskurshelheterna ingår som liksom tidigare kopierad ur grunderna för läroplanen. Även beskrivningen av en helhetsskapande undervisning är något bearbetad i enlighet med tillämpningen i Älvbyarnas skola.

Då det gäller läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola ingår beskrivningen av den mångsidiga kompetensen som definierats i den för Korsholms och Vörå kommuner gemensamma lokala läroplanen för förskoleundervisningen.

Skolarbete som främjar lärande och välbefinnande

I läroplanen ska utbildningsanordnaren besluta och beskriva de centrala målen och metoderna för att skapa en bra och trygg skoldag och hur samarbetet inom kommunen/skolan och med utomstående aktörer organiseras, följs upp och utvecklas. I den reviderade läroplanen för Älvbyarnas skola har innehållet i anslutning till dessa områden omstrukturerats. Några punkter kräver påpekanden; I avsnittet om samarbete mellan hem och skola står det felaktigt att ”Vårdnadshavarna har det huvudsakliga pedagogiska ansvaret för sina barn, medan skolan strävar efter att stöda vårdnadshavarna i denna uppgift.” (s. 28). Något lägre ner på samma sida står dock att ”Läraren har ansvaret för att lära medan vårdnadshavaren har det primära ansvaret för barnets fostran.”

På detaljnivå kan vidare påpekas att en definition av hur disciplinära åtgärder dokumenteras saknas i läroplanen för Älvbyarnas skola, liksom en beskrivning om hur man vid användningen av disciplinära åtgärder garanterar att förvaltningens allmänna rättsskyddsprinciper iakttas.

I läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola finns avsnittet 4.7 *Dokument som används vid utvärdering av barnets lärande.* I avsnittet ingår en skrivning om att den individuella plan som uppgörs för varje barn i förskolan följer med barnet i övergången till den grundläggande utbildningen. Skrivningen behöver förtydligas då information som kan överföras styrs av bestämmelser i anslutning till sekretess. Det framkommer inte tydligt vilka uppgifter som ingår i den individuella planen och innehållet är avgörande för om planerna kan överföras automatiskt.

Bedömning av lärande

Bedömningen av lärande och kunnande definierades i två olika kapitel i den föregående versionen av läroplan för Älvbyarnas skola, vilka är i den reviderade versionen förtjänstfullt sammanförts till ett kapitel. De tidigare påpekade bristerna har korrigerats.

I det nya kapitlet skrivs dock fortfarande felaktigt att självutvärderingen kan användas som grund för betygsättningen. Detta är inte i enlighet med vad som bestäms i förordningen om grundläggande utbildning 13 §. Eftersom man utnyttjat definitionerna om bedömning som ingår i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ingår i kapitlet också skrivningar som hänför sig till betonad undervisning och slutbe-

dömning och till undervisning per verksamhetsområde och som inte ingår i den bedömning som ska genomföras i Älvbyarnas skola. Det är inte direkt felaktigt att ha dessa skrivningar i läroplanen, men de kunde också med fördel strykas.

Stöd för lärande och skolgång

I den lokala läroplanen ska beslutas och så konkret som möjligt fastställas och beskrivas hur stödet ordnas i praktiken enligt utbildningsanordnarens beslut. Till lämpliga delar kan texten i grunderna för läroplanen användas, med därtill krävs en konkret beskrivning på alla de punkter som enligt grunderna för läroplanen ska beskrivas i den lokala läroplanen.

I Utbildningsstyrelsens utlåtande 4.12.2018 påpekades brister i innehållet för stöd för lärande och skolgång i läroplanen för Älvbyarnas skola och i innehållet om stöd för barnets växande och lärande i läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola. Innehållet som beskriver stöd för lärande och skolgång i läroplanen för Älvbyarnas skola är fortfarande bristfälligt. Strukturen och helheten är ologisk; elevvården behandlas inte i ett eget kapitel, utan ingår i kapitlet Stöd för lärande och skolgång. Stöd för lärande och elevvård är två olika helheter och ska beskrivas separat. Förtydliganden har gjorts till exempel om rutiner och samarbete vid övergångarna, men fortfarande förekommer beskrivningar som inte är förenliga med normerna.

Läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola är till delar uppdaterad utgående från Utbildningsstyrelsensutlåtandet 4.12.2018, men flera lokala beskrivningar saknas. Fortfarande saknas heltäckande beskrivningar kring processerna om intensifierat och särskilt stöd samt om innehållet i planen för barnets lärande respektive den individuella planen för hur undervisningen ska ordnas. Den individuella planen för hur undervisningen ska ordnas behandlas i samma stycke som den förlänga läroplikten, vilket gör texten ologisk och svårläst. Det yrkesövergripande samarbetet är nu beskrivet då det gäller intensifierat och särskilt stöd, men beskrivningarna är inte till alla delar i linje med grunderna för läroplanen för förskoleundervisningen.

I läroplanen för Älvbyarnas skola ingår ett avsnitt med beskrivning av undervisning enligt verksamhetsområde, men det framkommer inte i beskrivningen av den planerade skolan att man har för avsikt att ordna sådan undervisning i skolan. (Innehåll som gäller undervisningen enligt verksamhetsområde ingår även i kapitlet om bedömning och utvärdering i läroplanen för Älvbyarnas skola.) Innehåll om undervisning enligt verksamhetsområde kunde med fördel strykas.

Elevvård

I utlåtandet 4.12.2018 påpekades brister i kapitlet om elevvård. Kapitlet om elevvård i den reviderade läroplanen för Älvbyarnas skola är fortfarande bristfälligt och följer till delar inte vad som föreskrivs i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014. Bristerna syns i helheten liksom på detaljnivå och strukturen är på flera punkter ologisk. Definitioner som gäller elevvården återfinns i kapitlet om stöd för lärande och skolgång. Stöd för lärande och elevvård är två olika helheter och ska beskrivas separat. Elevvårdsgruppen beskrivs i två olika sammanhang (s. 64–65 samt s. 71),

liksom expertgruppen (s. 65 och s. 72) och välfärdsplanen (s. 63 och s. 72). Helheten av arbetet inom den gemensamma elevvården är ofullständig och otydligt. En beskrivning av den styrgrupp för elevvården som utbildningsanordnaren ska tillsätta saknas. I innehållet beskrivs även slutskedet av den grundläggande utbildningen, trots att läroplanen för Älvbyarnas skola definieras för årskurserna 1–6.

Läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola bygger på den gemensamma elevvårdsplanen för förskolorna i Korsholms och Vörå kommuner. Den reviderade läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola är uppdaterad med en enhetsspecifik elevvårdsplan. Enstaka brister i beskrivningar förekommer på detaljnivå.

Mål och centralt innehåll i läroämnen i de olika årskurshelheterna

Enligt grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ska utbildningsanordnaren av undervisning på två språk i någon form i läroplanen besluta och beskriva de centrala språkliga målen för de läroämnen som undervisas på språkbadsspråket/målspråket samt målen och innehållet för språkbadsspråket/målspråket per årskurs. I Utbildningsstyrelsens utlåtande 4.12.2018 påpekades att för tidigt fullständigt språkbad ska beslutas och beskrivas vilka innehåll i läroämnet modersmål och litteratur som undervisas på skolans undervisningsspråk respektive språkbadsspråket. I den reviderade läroplanen för Älvbyarnas skola ingår en beskrivning som dock inte fyller kraven på hur mål och centralt innehåll ska definieras. Mål och centralt innehåll saknas till delar. Innehållet tyder på en oklarhet om hur mål och innehåll ska definieras och särskiljas, samt hur progressionen i läroämnen ska byggas upp i den lokala läroplanen.

I kapitlet Språkbadsspråkets mål (s 80) ingår en föråldrad nivåskala för språkkunskaper. I nivåskalan anges kunskaper för undervisning i förskola. Sådana kriterier ska inte finnas för förskoleundervisningen.

Från och med 1.1.2020 ska föreskriften Ändringar och kompletteringar som berör undervisningen i A1-språket i årskurserna 1–2 i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 (föreskrift och anvisningar 2019:1b) tas i bruk i alla skolor. Under hösten 2019 ska utbildningsanordnarna ha reviderat sina läroplaner i enlighet med den nya föreskriften. Tillämpningen av föreskriften i Älvbyarnas skola saknas i läroplanen för Älvbyarnas skola.

Inte heller de övriga läroämnena är definierade i enlighet med vad som bestäms i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 om att ska avgöras på lokal nivå. I läroplanen ska utbildningsanordnaren besluta och beskriva mål och centralt innehåll för varje enskilt läroämne fördelat på varje enskild årskurs. I läroplanen för Älvbyarnas skola ingår kopierade tabeller ur grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 över mål för undervisningen, innehåll och kompetenser som anknyter till målen, men årskursvis lokalt preciserade mål och innehåll i de flesta läroämnen saknas. En beskrivning av hur de valfria timmarna i konst- och färdighetsämnen används saknas, liksom mål och centralt innehåll för varje konst- och färdighetsämne per årskurs förhållande till det lokala totala antalet timmar i respektive läroämne.

Sammanfattning

Läroplanen för Älvbyarnas skola uppfyller inte vad som föreskrivs i grunderna för läroplanerna för den grundläggande utbildningen. Det finns uppenbara brister i beskrivningarna och normstridiga felaktigheter ingår fortfarande till någon del. De största bristerna återfinns i innehållet som gäller stöd för lärande och skolgång, elevvård samt i mål och centralt innehåll i läroämnen i de olika årskurshelheterna.
Läroplanen för förskolan vid Älvbyarnas skola fyller kraven i högre grad men kräver också den kompletteringar och förtydliganden.

Läroplanerna för Älvbyarnas skola och förskola uppfyller inte i föreliggande form kraven i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen eller för förskoleundervisningens läroplan, utan kräver vidare bearbetning.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti lähettänyt Veikars föräldraförening Veikids rf:lle tiedoksi Opetushallituksen lausunnon ja antanut hakijalle mahdollisuuden antaa tarpeelliseksi katsomansa selvityksen.

Hakija on 15.1.2020 toimittanut ministeriöön selvityksenään esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat, joihin on tehty teknisluonteisia korjauksia sekä yhteenvedon korjatuista kohdista.

3.1.2 Hakemuksen arviointi ja päätösesitys

Hakijana on rekisteröity yhdistys, jonka toimintaan voi kuulua opetuksen järjestäminen. Hakija hakee lupaa järjestää Freinet-pedagogiikkaan perustuvaa esiopetusta ja opetusta perusopetuksen vuosiluokilla 1–6 Mustasaaressa 1.8.2020 lukien. Freinet-pedagogiikkaan perustuvan opetuksen voidaan katsoa perustuvan erityiseen kasvatusopilliseen järjestelmään, jolloin perusopetuslain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopimus koulun sijaintikunnan kanssa ei ole välttämätön. Koulun opetuskieli olisi ruotsi, mutta opetusta annettaisiin kielikylpyperiaatteella myös suomen kielellä.

Oppivelvollisuusikäisten määrää koskevan Tilastokeskuksen (2019) arvion mukaan oppivelvollisuusikäisten lasten määrä tulee vähenemään Mustasaaren kunnassa vuoteen 2025 mennessä 384 oppivelvollisella (14,19 prosenttia). Myös Vaasan seudulla (Isokyrö, Korsnäs, Laihia, Maalahti, Mustasaari, Vaasa, Vöyri) oppivelvollisuusikäisten lasten määrän arvioidaan vähenevän vuoteen 2025 mennessä 1 854 oppivelvollisella (13,93 prosenttia). Oppivelvollisuusikäisten lasten merkittävä väheneminen huomioon ottaen alueella ei voida katsoa olevan perusopetuslain 7 §:n edellyttämää erityistä koulutustarvetta.

Kunnalla on perusopetuslain 4 §:n mukaan lakisääteinen velvollisuus järjestää perusopetusta alueella asuville oppivelvollisuusikäisille lapsille. Yksityiskoulujen määrän lisääminen alueella, missä oppivelvollisuusikäisten määrä merkittävästi vähenee, voi osaltaan vaikeuttaa kunnan lakisääteistä tehtävää järjestää perusopetusta. Yksityisen koulun perustamista lakkautetun kyläkoulun tilalle ei siten myöskään voida pitää tarkoituksenmukaisena.

Hakemuksen liitteenä on Mustasaaren kunnan sivistysjohtajan ja kehitysjohtajan sekä Mustasaaren kunnan terveysjohtajan lausunnot vuodelta 2017. Molemmat lausunnot

koskevat hakijan tuolloista suunnitelmaa ns. kaksisuuntaisen kielikylpykoulun perustamisesta. Lausuntojen perusteella ei voida päätellä, olisiko Mustasaaren kunnan sivistyslautakunta valmis tukemaan hakijan hakemusta tavallisen kielikylpykoulun perustamiseksi.

Opetushallitus toteaa 19.12.2019 antamassaan lausunnossa, että hakijan opetussuunnitelma ei ole opetussuunnitelman perusteiden mukainen. Opetussuunnitelmassa on ilmeisiä puutteita kuvauksissa ja joiltakin osin edelleen suoria normiristiriitaisuuksia. Suurimmat puutteet koskeva oppimisen ja koulunkäynnin tukea ja oppilashuoltoa sekä eri oppilaineiden vuosikurssikokonaisuuksien tavoitetta ja sisältöä. Hakijan esiopetuksen opetussuunnitelma täyttää edellytykset yleisellä tasolla mutta myös se vaatii täydennyksiä ja selvennyksiä. Sekä perusopetuksen opetussuunnitelma, että esiopetuksen opetussuunnitelma edellyttävät jatkotyöstämistä.

Hakija on hakuprosessin aikana tehnyt teknisiä korjauksia opetussuunnitelmiinsa. Etenkin perusopetuksen opetussuunnitelmassa oli kuitenkin Opetushallituksen lausunnon mukaan laajoja puutteita, joiden korjaaminen edellyttäisi syvällistä perehtymistä rakenteisiin, sisältöihin ja käsitteisiin. Näin suurten puutteiden korjaaminen kesken hakuprosessin muutamassa viikossa on käytännössä hyvin haasteellista. Opetus- ja kulttuuriministeriö korostaa, että hakuprosessin aikaisille suunnitelmaan laadituille korjauksille ei voida antaa ratkaisevaa painoarvoa kokonaisharkinnassa päätettäessä opetuksen järjestämisluvasta. Lähtökohtaisesti opetussuunnitelman tulisi olla hyväksyttävässä kunnossa jo siinä vaiheessa, kun hakija jättää sisään opetuksen järjestämislupahakemuksensa. Opetussuunnitelma ei ilmennä opetuksen järjestäjän edellytyksiä laatia normien mukaista opetussuunnitelmaa, mikäli opetussuunnitelmaa joudutaan merkittävästi korjaamaan hakuprosessin aikana. Niin ministeriön kuin Opetushallituksenkin mukaan hakijoiden opetussuunnitelmia koskevat lausunnot tosiasiallisesti sisällöllisesti ja yksityiskohtaisesti opastavat normien mukaisen opetussuunnitelman laadinnassa. Opetushallinnon lausunnon merkitys hakuprosessissa ei kuitenkaan ole yksityiskohtainen sisällöllisiin asioihin menevä asiantuntijaneuvonnan tarjoaminen hakijalle. Hakijan ammatilliset edellytykset ovat tältä osin puutteelliset.

Koulukiinteistön osalta hakija on vuokrannut tilat vuoden 2020 alusta lukien Mustasaaren kunnalta. Koulukiinteistön suhteen hakijan suunnitelmana on tehdä yhteistyötä paikallisen kyläyhdistyksen, Älvbyarna i Östra Korsholm r.f kanssa siten, että kyläyhdistys ostaisi kiinteistön ja vuokraisi sen hakijan käyttöön. Hakemusasiakirjoihin on liitetty esisopimus kiinteistön ostamisesta. Esisopimuksen mukaan Mustasaaren kunta sitoutuu myymään kiinteistön kyläyhdistykselle, mikäli hakijalle myönnetään perusopetuksen järjestämislupa. Kiinteistö on opetuskäyttöön soveltuva. Hakijan ammatilliset edellytykset ovat tilojen osalta riittävät.

Koulun toiminta on tarkoitus rahoittaa suurelta osin valtionavustuksella. Lukuvuoden 2020–2021 talousarvio on laskettu 10 esikoulun oppilaalla. Talousarvion mukaan kotikuntakorvausten määrä on 32 079 euroa ja alv-korotus (3,75 %) 1 203, mikä on noin 32 prosenttia kaikista tuotoista. Muita tuottoja ovat apip-kerhon tulot (10 000 €), stipendit ja apurahat (40 000 €) ja lahjoitukset ja sponsorointi (20 000 €).

Tilinpäätöstiedoista käy ilmi, että vuoden 2018 tulos oli noin 4 601 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2017 tulos oli noin 9 171 euroa alijäämäinen. Hakijalla ei ole taseessaan

sellaista erityistä varallisuutta, jolla se voisi kattaa perustettavan koulun kustannuksia alkuvaiheessa. Hakemuksessa ei ole tarkemmin eritelty stipendejä, apurahoja ja sponsorointia, joten luotettavan kokonaiskuvan rakentaminen hakijan taloudellisesta tilanteesta on vaikeaa.

Opetushenkilöstön osalta hakijalla on kolme luokanopettajaa, joista yksi on suorittanut myös erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot. Lisäksi on lastentarhanopettaja ja matematiikan opettaja. Yksi luokanopettaja toimisi myös rehtorina ja toinen vararehtorina. Hakijalla on riittävästi kelpoisuusehdot täyttävää opetushenkilöstöä esiopetuksen ja vuosiluokkien 1–6 opetuksen järjestämiseksi.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Oppivelvollisuusikäisten määrä alueella laskee merkittävästi lähivuosina, joten uudelle yksityiselle koululle ei voida katsoa olevan perusopetuslain 7 §:n edellyttämää koulutustarvetta. Yksityisen koulun perustamista lakkautetun kyläkoulun tilalle ei tässä tilanteessa myöskään voida pitää tarkoituksenmukaisena. Hakijan opetussuunnitelmat, erityisesti perusopetuksen opetussuunnitelma on puutteellinen eikä anna edellytyksiä järjestää normien mukaista opetusta. Lisäksi taloudellinen tilanne on epävarma ja saadun selvityksen perusteella ei voida luotettavasti arvioida, olisiko hakijalla edellytyksiä vastata koulun kustannuksista myös tilanteessa, jossa esimerkiksi oppilasmäärä ei kasvaisi suunnitellusti tai jos hakijan suunnitelma stipendien, apurahojen, lahjoitusten ja sponsoroinnin osalta ei toteutuisikaan.

Päätösesitys: Edellä esitetyn perusteella esitän hakemuksen hylkäämistä. Oppivelvollisuusikäisten lasten määrä alueella laskee merkittävästi lähivuosina, joten uudelle yksityiselle koululle ei voida katsoa olevan perusopetuslain 7 §:n edellyttämää koulutustarvetta. Uuden yksityisen koulun perustamista ei voida myöskään pitää tässä tilanteessa tarkoituksenmukaisena. Hakijalla on myös puutteita ammatillisissa ja taloudellisissa edellytyksissä järjestää opetusta. Hakijan perusopetuksen opetussuunnitelma ja esiopetuksen opetussuunnitelma eivät anna edellytyksiä järjestää opetusta perusopetuslain ja sen nojalla annettujen normien mukaisesti. Taloudellinen tilanne on epävarma ja perustuu suurelta osin suunnitelmiin hakea stipendejä ja avustuksia. Päätöksiä näistä ei kuitenkaan ole.

3.2 Helsingin Montessori-yhdistys ry

3.2.1 Hakemus

Helsingin Montessori-yhdistys ry anoo valtioneuvostolta lupaa montessori-pedagogiseen kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvaan perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 opetuksen järjestämiseen edelleen 1.8.2020 alkaen 250 oppilaalle. Opetuksen järjestämispaikka olisi Helsinki. Lupaa haetaan ensisijaisesti opetuksen järjestämiseksi kielirikasteisesti suomeksi ja englanniksi ja toissijaisesti suomen kielisen opetuksen järjestämiseksi.

Hakijana on rekisteröity yhdistys, Helsingin Montessori-yhdistys ry, joka on merkitty yhdistysrekisteriin 20.1.1981. Yhdistyksen kotipaikka on Helsinki. Sääntöjensä mukaan yhdistyksen tarkoituksena on edistää lasten oikeuksien huomioimista ja toteumista yhteiskunnassa riippumatta etnisestä taustasta, uskonnosta tai poliittisesta vakaumuksesta Association Montessori Internationale periaatteiden ja sääntöjen mukaisesti tehdä tunnetuksi tohtori Maria Montessorin kehittämiä opetusmenetelmiä sekä

edistää niiden käyttöä, soveltamista ja edelleen kehittämistä, tarjota lapsille mahdollisuus saada opetusta ja kasvatusta montessori- menetelmää käyttäen. Yhdistyksen tarkoituksena ei ole voiton eikä muunkaan taloudellisen ansion hankkiminen sen toimintaan osallisille eikä sen toiminta muutoinkaan saa muodostua pääasiallisesti taloudelliseksi. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys muun ohella voi ylläpitää yhtä tai useampaa esikoulua, koulua ja päiväkotia, jossa annetaan opetusta Montessori-menetelmää käyttäen.

Hakijalla on määräaikainen, 31.7.2020 asti voimassa oleva lupa järjestää perusopetusta vuosiluokille 1–6. Hakija hakee lupaa perusopetuksen järjestämiseen omassa Helsingin Montessori-koulu- nimisessä montessoriperuskoulussa Helsingissä edelleen1.8.2020 lukien. Koulun toiminnan kulmakivi on montessoripedagogiikka, erilaisten lasten saama laadukas, yksiköllinen montessoripedagoginen perusopetus Opetushallituksen 2014 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden puitteissa. Hakija tuo esiin, että montessorikoulu on suomalaiseen peruskoulukenttään ja koulutuksen kehittämiseen monipuolisuutta tuova lisä. Koulu luo jatkumon montessoripedagogiselle varhaiskasvatukselle ja esiopetukselle, joita on jo nyt tarjolla Helsingissä. Hakija hakee lupaa järjestää opetusta kielirikasteisesti suomeksi ja englanniksi. Mikäli tälle ei nähtäisi tarvetta, lupaa haetaan toissijaisesti suomenkieliseen opetukseen 250 oppilaalle.

Hakija on 1.8.2018 lukien ylläpitänyt montessorikoulua vuosiluokilla 1–6 Helsingissä. Syyskuussa 2018 oppilaita oli Opetushallituksen raportin mukaan 38 ja syyskuussa 2019 oppilasmäärä oli 61. Hakija tuo esiin, että toiminnalle on olemassa vankka kysyntä. Helsingissä toimii hakemuksen mukaan 12 montessoripedagogiikan mukaista varhaiskasvatuksen leikkikoulua, jotka tuottavat peruskysyntää montessorikoululle. Yhteensä leikkikouluissa on lähes 400 lasta, ikäluokassa noin 100 lasta. Ensimmäisessä oppilasvalinnassa tulevalle ja seuraaville vuosille ilmoitettiin noin sata lasta, vaikka sisäänotto oli 35 oppilasta. Myöskään toisessa oppilasvalinnassa hakija ei pystynyt vastaamaan kysyntään.

Tällä hetkellä Helsingissä on yhdessä kunnallisessa peruskoulussa montessoripedagogiikasta vaikutteita, mutta varsinaista montessoripedagogiikan mukaista jatkumoa ei ole tarjolla perusopetukseen siirtyville lapsille. Hakijan keväällä 2016 tekemän kyselyn mukaan lasten vanhemmista huomattavan suuri osa halusi lapsen jatkavan montessoripedagogiikkaan erikoistuneessa perusopetuksessa. Helsingin kaupungissa väestön ennustetaan kasvavan erityisesti peruskouluikäisten osalta, mikä osaltaan turvaa kysyntää hyvien yhteyksien päässä toimivalle uudelle koululle. Kasvuoletus ohjaa myös kaupungin omaa palvelutuotannon suunnittelua eikä toimiluvan mahdollistavan montessorikoulun toimita heikennä hakijan mukaan kaupungin oman opetuksen suhteellista osuutta kaikesta opetuksesta Helsingissä. Helsingin kaupungin kouluverkkolinjauksissa (9 §/27.1.2015) todetaan muun muassa, että yksityiset koulut täydentävät kaupungin järjestämää perusopetusta. Hakija tuo esiin, että montessorileikkikoulut sekä jo toiminnassa oleva montessoriperusopetus vastaavat hyvin erilaisten oppijoiden yksilöllisiin tarpeisiin, sillä opetus on yksilöllistä ja oppimista pystytään pedagogisista lähtökohdista johtuen personoimaan hyvin yksilöllisesti.

Hakija katsoo, että se täyttää opetuksen järjestämisen edellytykset ja sillä on pedagogisesti, hallinnollisesti ja taloudellisesti erinomaiset valmiudet laajentaa koulun toi-

mintaa. Hakija on pian neljäkymmentä vuotta järjestänyt varhaiskasvatusta ja esiopetusta sekä kehittänyt toimintaa koko sen ajan lainsäädännön, viranomaismääräysten ja omavalvonnan kehittyessä yhä vaativammaksi. Hakemuksen mukaan hakijan opetussuunnitelma perustuu uusiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (2014) ja se on laadittu montessoriopettajien ja muiden opetuksen ammattilaisten yhteistyöllä.

Koulun opetushenkilöstö on päteviä, suomalaisen luokanopettajatutkinnon (OKL) suorittaneita henkilöitä, joilla lisäksi on montessoriopettajan koulutus tai jotka ovat sellaisessa koulutuksessa. Hakija on pyynnöstä toimittanut opetushenkilöstön todistusjäljennökset. Saadun selvityksen mukana hakijalla on kahdeksan opettajaa, joista seitsemällä on luokanopettajan kelpoisuus. Rehtorina toimivalla opettajalla on myös rehtorin kelpoisuus.

Opetus järjestettäisiin luokkamuotoisena, pääosin vuosiluokkiin sitomattomana (eheytettynä) opetuksena, jossa opiskelijat järjestetään ikäluokkaansa laajempiin yhdysluokkiin (1–2. luokat ja 3–6. luokat).

Koulu toimii Helsingissä Herttoniemen ala-asteen Siilitien toimipisteessä. Opetustilat soveltuvat erinomaisesti opetukseen, sillä toimipiste on rakennettu nimenomaan perusopetuksen tarpeisiin. Opetustiloihin on rakennettu montessoripedagogiikan mukainen, oppilaiden itsenäistä työskentelyä tukeva valmisteltu oppimisympäristö, ja se on varustettu siihen kuuluvalla erityisellä opetusvälineistöllä. Lähistöllä on erinomaiset ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet

Oppilashuollon palvelut järjestetään keskitetysti. Kouluterveydenhuoltopalvelut kuten myös psykologi- ja kuraattoripalvelut järjestää Helsingin kaupunki. Hakija järjestää iltapäiväkerhotoimintaa koulun tiloissa. Lisäksi vanhempaintoimikunta on organisoinut harrastusmahdollisuuksia osaksi iltapäivätoimintaa.

Koulun hallinto perustuu Helsingin Montessori-yhdistyksen hallintoon. Yhdistys on perustanut johtosäännöllä koulun johtokunnan. Koulun kehittämistä tehdään tiiviisti yhteistyössä henkilökunnan, vanhempien, oppilaiden ja Montessori pedagogien kanssa. Koulun toiminnan tukena on Montessori-toimijoiden laaja kansainvälinen verkosto.

Hakemusasiakirjoissa on hakijan tilinpäätös tilikaudelta 1.8.2017–31.7.2018. Tilikauden tulos oli 4 579 euroa alijäämäinen. Edellisellä tilikaudella alijäämä oli 26 954 euroa.

Hakemusasiakirjojen mukaan koulun toiminta rahoitetaan pääosin toimiluvan myötä saatavalla kotikuntakorvauksella. Perusopetuslain mukaisesti iltapäivätoiminnasta kannetaan Helsingin kaupungin määrittelemä osallistumismaksu. Yhdistys kerää myös lahjoituksia toiminnan kustannusten kattamiseksi. Kaikki opetukseen kohdennetut avustukset ja lahjoitukset ohjataan suoraan opetuksen järjestämiseen. Yhdistys ei tee taloudellista voittoa. Lukuvuonna 2019–2020 hakija arvioi kotikuntakorvausten määräksi 374 618 euroa.

Hakijalla on valtion ja yksityisen järjestämän opetuksen hallinnosta annetun lain (634/1998) edellyttämä johtosääntö.

3.2.2 Lausunnot

Opetushallitus on antanut 6.11.2019 lausunnon hakijan opetussuunnitelmasta. Opetushallitus toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Yleistä

Opetushallitus on aiemmassa lausunnossaan 6.10.2016 todennut korjausta vaativia kohtia, joita oli sittemmin joulukuussa 2016 täsmennetty. Opetussuunnitelmassa on kuitenkin edelleen merkittäviä puutteita, erityisesti oppilashuoltoa käsittelevässä osuudessa.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Luku sisältää epätarkkuuksia eikä kaikilta osin vastaa opetussuunnitelman perusteitten määräyksiä. Osuus tulee käydä läpi ja päivittää perusteiden mukaiseksi.

Nimikkeet koulun oppilashuoltoryhmä, moniammatillinen oppilashuolto sekä monialainen oppilashuoltoryhmä esiintyvät pedagogisten asiakirjojen yhdessä, mutta tehostetun tuen aloittaminen, järjestäminen ja tarvittaessa palaaminen takaisin yleisen tuen piiriin käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti yhteistyössä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa. Oppilashuoltoryhmä ei voi toimia pedagogisen tuen järjestämisessä tai pedagogisten asiakirjojen päivittämisessä.

Kohta 7.4.5 pidennetty oppivelvollisuus puuttuu, mutta siihen kuitenkin viitataan muualla tekstissä. Tiedonsiirto salassa pidettävien asiakirjojen osalta ei voi säädösten mukaan olla automaatista.

Yhteistyö ja vastuut -kohdassa on kirjattu: ”Vastuu tuen vaikutusten seurannasta ja arvioinnista on luokanopettajalla ja monialaisella oppilashuoltoryhmällä pedagogisten asiakirjojen päivityksen yhteydessä”. Tämä ei ole perusteiden mukainen toimintatapa.

Pedagogisen selvityksen laadintaan liittyvät käytänteet -kohdassa mainitaan, että luokanopettaja vie pedagogisen selvityksen oppilashuoltoryhmän puheenjohtajalle. Tämä ei ole perusteiden mukainen toimintatapa. Samassa prosessissa mainittu kommentointi ei vastaa perusteiden vaatimusta huoltajan kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Oppilashuolto

Hakijan toimittama opetussuunnitelma ei oppilashuollon osuuden eikä koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman osalta vastaa perustemääräystä. Puutteet ovat suuria, suunnitelmat jäsentymättömiä ja sekavia. Hakijan suunnitelmat sisältävät paljon suoraa perustesitaattia, mikä vaikeuttaa sen arvioimista, miten opiskeluhuolto koulussa käytännössä toteutuu.

Koulukohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma sisältää keskenään ristiriitaisia kuvauksia toiminnasta sekä joitakin lainvastaisia toimintatapoja.

Hakijan tulee täydentää koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaansa seuraavat osat: Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuollon palvelut;

suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä; toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa; sekä oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen.

Hakijan opetussuunnitelma ja siihen sisältyvä koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma tulee edellä kuvatuilta osin korjata ja täydentää, jotta oppilaiden oikeus oppilashuoltoon toteutuu lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Opetussuunnitelman ratkaisut mahtuvat Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa annettujen määräysten puitteisiin. Paikallinen liikkumavara on kuitenkin venytetty äärimmilleen. Ratkaisu, että vuosille 1–6 on määritelty vain kaksi opiskeltavaa opintokokonaisuutta (1–2 ja 3–6) voi osoittautua ongelmalliseksi sekä arvioinnin että opinnoissa etenemisen seurannan kannalta. Se asettaa myös erittäin suuret vaatimukset opintojen ohjaukselle. Paikallisessa opetussuunnitelmassa on ollut tarkoitus jakaa opetettavat asiat eri vuosiluokille tai vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen osalta opintokokonaisuuksiin. Kahden opintokokonaisuuden ratkaisu tarkoittaa, että tätä paikallista opetuksen jäsentämistyötä ole tehty lainkaan. Menettely ei ole määräysten vastainen, mutta se lisää opettajan suunnittelutyötä merkittävästi.

Kielten opetus

A-kielen oppimäärien nimitykset tulee korjata vastaamaan tuntijaossa olevien A-kielen oppimäärien nimityksiä koulun opetussuunnitelman sisällysluettelossa sivun 141 taulukkoon koskien vuosiluokkien 1-2 englannin oppimäärää, mikä tulee korjata englannin A1-oppimääräksi sekä varsinaisiin opetussuunnitelma teksteihin. Nyt lukijalle jää epäselväksi, onko kyseessä A1- vai A2-kielen oppimäärä.

B1-ruotsi

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) oleva kielikasvatusta ja toisen kotimaisen kielen, ruotsin oppiaineen tehtävää koskevat tekstit puuttuvat. Ne tulee lisätä koulun opetussuunnitelmaan.

A1-englanti sekä A2-ruotsi, -venäjä, -saksa, -ranska ja –espanja

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) oleva kielikasvatusta koskeva teksti puuttuu. Samoin puuttuu Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muutokset ja täydennykset koskien A1-kielen opetusta vuosiluokilla 1–2 (2019) luvut 13.1 ja 13.4.3 Oppiaineen tehtävä. Ne tulee lisätä koulun opetussuunnitelmaan. Muiltakin osin vuosiluokkien 1-2 A1-englannin opetussuunnitelma tulee laatia Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muutokset ja täydennykset koskien A1-kielen opetusta vuosiluokilla 1–2 (2019) mukaiseksi.

Vuosiluokkien 3–6 A1-englannin ja muiden A2-kielten opetussuunnitelmasta puuttuu perusteiden teksti vieraiden kielten oppiaineen tehtävästä. Se tulee lisätä.

Koulun opetussuunnitelmassa tulee tehdä ero sille, että ruotsin kieli on toinen kotimainen kieli eikä vieras kieli. Luvun 11.3.2.1 alusta puuttuu toisen kotimaisen kielen, ruotsin oppiaineen tehtävä.

Ympäristöoppi

Montessori-koulun opetussuunnitelma poikkeaa sisältöalue 7 kohdalta vuosiluokilla 1-2 ympäristöopissa. Kyseistä sisältöaluetta ei ole perusteissa ja tämä pitää poistaa. Ympäristöopissa ei käsitellä astronomiaa, meteorologiaa eikä geologiaa, vaan käsiteltävät tiedonalat ovat biologia, fysiikka, kemia, maantieto ja terveystieto. Lisäksi omat erityispiirteet ja painotukset, kuten eläintiede, kasvitiede poikkeavat perusteiden linjauksesta. Luonnontieteissä tulee käyttää täsmällisiä käsitteitä, esim joki-sanalla ei kuvata verenkiertoa.

Yhteenveto

Yhteenvetona Opetushallitus toteaa, että Helsingin Montessori-koulun perusopetuksen opetussuunnitelma ei nyt esitetyssä muodossa anna edellytyksiä järjestää opetussuunnitelman perusteitten mukaista opetusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti lähettänyt Helsingin Montessori-yhdistykselle tiedoksi Opetushallituksen lausunnon ja antanut hakijalle mahdollisuuden antaa tarpeelliseksi katsomansa selvityksen.

Hakija on 11.12.2019 toimittanut ministeriöön selvityksensä sekä uuden, korjatun opetussuunnitelman sekä siihen liittyvät suunnitelmat.

3.2.3 Hakemuksen arviointi ja päätösesitys

Hakija on helsinkiläinen rekisteröity yhdistys Helsingin Montessori-yhdistys ry. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää lasten oikeuksien huomioimista ja toteutumista yhteiskunnassa riippumatta etnisestä taustasta, uskonnosta tai poliittisesta vakaumuksesta Association Montessori Internationale periaatteiden ja sääntöjen mukaisesti, tehdä tunnetuksi tohtori Maria Montessorin kehittämiä opetusmenetelmiä sekä edistää niiden käyttöä, soveltamista ja edelleen kehittämistä sekä tarjota lapsille mahdollisuus saada opetusta ja kasvatusta Montessori- menetelmää käyttäen. Tarkoituksensa toteuttamiseksi hakija voi muun ohella ylläpitää yhtä tai useampaa esikoulua, koulua ja päiväkotia, joissa annetaan opetusta Montessori-menetelmää käyttäen.

Hakija hakee lupaa montessori-pedagogiseen kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvaan perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 opetuksen järjestämiseen Helsingissä edelleen 1.8.2020 alkaen 250 oppilaalle. Lupaa haetaan ensisijaisesti opetuksen järjestämiseksi kielirikasteisesti suomeksi ja englanniksi ja toissijaisesti suomen kielisen opetuksen järjestämiseksi. Hakijalla on voimassa oleva lupa järjestää opetusta vuosiluokilla 1-6 enintään 100 oppilaalle 31.7.2020 asti. Hakijalla ei ole kunnan kanssa sopimusta perusopetuksen järjestämisestä. Koska opetus perustuu erityiseen kasvatusopilliseen järjestelmään, ei sopimus kunnan kanssa ole välttämätön.

Hakijan ylläpitämä koulu toimii Helsingissä Herttoniemen ala-asteen Siilitien toimipisteessä. Opetustiloihin on rakennettu montessoripedagogiikan mukainen, oppilaiden itsenäistä työskentelyä tukeva valmisteltu oppimisympäristö, ja se on varustettu siihen kuuluvalla erityisellä opetusvälineistöllä. Opetustilat ovat koulun toimintaan soveltuvat, sillä toimipiste on rakennettu nimenomaan perusopetuksen tarpeisiin.

Hakija aloitti toimintansa syksyllä 2018, jolloin oppilaita oli Opetushallituksen raportin mukaan 38 ja syyskuussa 2019 oppilasmäärä oli 61. Helsingissä toimii 12 montessoripedagogiikan mukaista varhaiskasvatuksen leikkikoulua, jotka tuottavat peruskysyntää montessorikoululle. Yhteensä leikkikouluissa on lähes 400 lasta, ikäluokassa noin 100 lasta. Ensimmäisessä oppilasvalinnassa tulevalle ja seuraaville vuosille ilmoitettiin noin sata lasta, vaikka sisäänotto oli 35 oppilasta. Myöskään toisessa oppilasvalinnassa hakija ei pystynyt vastaamaan kysyntään.

Hakemuksen liitteenä olleessa opetussuunnitelmassa oli puutteita eikä se Opetushallituksen 6.11.2019 antaman lausunnon mukaan antanut edellytyksiä järjestää opetussuunnitelman perusteiden mukaista perusopetusta. Hakija on kuitenkin korjannut opetussuunnitelmaansa, ja se on korjattuna pääosin opetussuunnitelman perusteiden mukainen ja antaa edellytykset järjestää suomenkielistä opetusta. Opetussuunnitelmassa esiintyy edelleen pientä epätäsmällisyyttä kolmiportaisen tuen ja oppilashuollon kuvauksessa. Arvio oppilashuollon kokonaistarpeesta ja kuvaus käytettävissä olevista oppilashuollon palveluista ei täysin vastaa perustemääräystä. Suunnitelmassa oppilaan suojaamiksesi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä kiusaamiseen ja häirintään puuttumisen keinoina on nimetty ainoastaan kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen, vaikka koululla käytössään selvittelykeskusteluja tarkastikin ohjaava KiVa koulu –ohjelma. Häirintään puuttuminen on suunnitelmassa kuvattu ainoastaan otsikkotason mainintana eli siihen puuttumista ei ole kuvattu lainkaan. Näiltä osin suunnitelma tulee täydentää vastaamaan perustemääräystä. Myös koulun kriisisuunnitelma sisältää opiskeluhuollon osalta toimintatapoja, jotka eivät kaikilta osin ole linjassa opetussuunnitelman perusteiden kanssa. Opetussuunnitelmassa edelleen olevat puutteet huomioiden lupa voitaisiin myöntää vain määräaikaisena.

Kielirikasteisen opetuksen kannalta katsoen opetussuunnitelmassa on edelleen puutteita. Esimerkiksi kieliohjelmassa ei ole mainintaa siitä, onko kohdekieli kaksikielisessä opetuksessa esimerkiksi oppilaan A1-kieli. Epäselväksi myös jää, onko koulun kaksikielinen opetus laajamittaista kaksikielistä opetusta (yli 25% opetuksesta kohdekielellä perusopetuksen aikana), kielirikasteista opetusta (enintään 25% opetuksesta kohdekielellä perusopetuksen aikana) vai kielikylpyopetusta. Käsitteiden käyttö ei myöskään ole johdonmukaista, opetussuunnitelmassa puhutaan välillä rikasteisesta ja välillä kielirikasteisesta opetuksesta. Opetussuunnitelmasta ei myöskään käy selvästi ilmi, mikä kieli on kaksikielisessä opetuksessa kohdekieli hakijan ylläpitämässä Montessori-koulussa. Opetussuunnitelmassa on myös puutteellisesti kuvattu mitkä ovat kielikylpykielellä tai kohdekielellä opetettavien oppiaineiden keskeiset kielelliset tavoitteet ja mitkä ovat kielikylpykielen tai kohdekielen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain. Kielirikasteisen opetuksen järjestämiseksi hakijan opetussuunnitelma edellyttää jatkotyöstämistä.

Koulussa on kahdeksan opettajaa, joista seitsemällä on kelpoisuus opettajan tehtävään. Rehtorilla on myös kelpoisuus rehtorin tehtävään. Useimmilla opettajilla on Suomessa hankitun kasvatustieteellisen koulutuksen lisäksi myös kansainvälisen montessoriopettajan täydennyskoulutus. Hakijalla on riittävä määrä kelpoisuusehdot täyttävää opetushenkilöstöä.

Hakijan tulos tilikaudella 1.8.2017–31.7.2018 oli 4 579,69 euroa alijäämäinen. Hakijalla on kuitenkin taseessaan varallisuutta, joten omavaraisuusaste on hyvä ja taloudellinen tilanne vaikuttaa vakaalta. Hakijan taloudelliset edellytykset järjestää opetusta näyttäisivät olevan hyvät.

Helsingin kaupunki on antanut hakijan edellisen hakemuksen johdosta lausunnon 29.5.2017. Lausunnossaan Helsingin kaupunki suhtautuu erittäin myönteisesti hakijan hakemukseen ja toivoo Montessorikoulun avaamista Helsinkiin. Helsingin kaupunki toteaa lausunnossaan, että Helsingin Montessori-koulu perustuisi kansainvälisesti arvostetulle montessoripedagogiikalle ja rikastaisi helsinkiläisille tarjottavaa laadukasta perusopetuksen tarjontaa.

Lausunnossa todetaan edelleen, että korkeintaan sadan oppilaan koululla ei ole vaikusta kaupungin perusopetuksen palveluverkkoon. Tämä huomioon ottaen koulun oppilasmäärän kasvattaminen kerralla 250 oppilaaseen voisi muuttaa koulun luonnetta kunnan perusopetusta täydentävänä kouluna. Oppilasmäärän nostaminen 150 oppilaaseen mahdollistaa opetuksen järjestämisen laadukkaasti ja taloudellisesta kannattavasti, kun koulussa järjestetään opetusta vuosiluokilla 1–6 muuttamatta koulun luonnetta kunnan perusopetusta täydentävänä kouluna.

Päätösesitys: Edellä esitetyn perusteella esitän, että Helsingin Montessori-yhdistys ry:lle myönnettäisiin perusopetuslain 7 §:ssä tarkoitettu lupa suomenkielisen montessori-pedagogiseen kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvan perusopetuksen vuosiluokkien 1 -6 opetuksen järjestämiseen Helsingin kaupungissa ajalle 1.8.2020 - 31.7.2025 yhteensä enintään 150 oppilaalle.

Lupa myönnettäisiin määräaikaisena siten, että luvan perusteella vuonna 2024 perusopetukseen otetuille oppilaille voitaisiin järjestää perusopetusta kuudennen vuosiluokan oppimäärän suorittamiseen saakka. Opetuksen tarpeellisuus arvioitaisiin vuonna 2024 yhdistyksen mahdollisesti tekemän uuden hakemuksen käsittelyn yhteydessä. Tällöin arvioitaisiin myös opetuksen laatu ja järjestelyt.

Hakija velvoitetaan korjaamaan opetussuunnitelmassa edelleen olevat puutteet viimeistään 1.8.2020 mennessä siten, että opetussuunnitelma on kaikilta osin Opetushallituksen määräyksen 22.12.2014 (Dnro 104/011/2014) mukainen.

Kun opetus perustuu erityiseen kasvatusopilliseen järjestelmään, lasta ei saa perusopetuslain 6 §:n 3 momentin nojalla ilman huoltajan suostumusta osoittaa yhdistyksen järjestämään opetukseen.

Esitän hakemuksen hylkäämistä siltä osin, kuin se koskee oppilasmäärän nostamista 250 oppilaaseen tai opetuksen järjestämistä kielirikasteisesti englanniksi. Helsingin kaupungilla on perusopetuslain 4 §:n mukaisesti lakisääteinen velvollisuus järjestää perusopetusta kunnassa asuville oppivelvollisuusikäisille lapsille eikä alueella voida katsoa olevan perusopetuslain 7 §:n edellyttämää koulutustarvetta siten, että oppilasmäärää olisi tarve nostaa hakijan hakemalla tavalla. Oppilasmäärän nostaminen kerralla 100 oppilaasta 250 oppilaaseen vuosiluokilla 1-6 saattaisi muuttaa hakijan ylläpitämän koulun luonnetta kunnan perusopetusta täydentävänä kouluna. Hakijan opetussuunnitelma on kielirikasteisen opetuksen järjestämisen kannalta puutteellinen eikä se

anna edellytyksiä järjestää opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetusta kielirikasteisesti englannin kielellä.

3.3 Rovaniemen seudun kristillisen koulun kannatusyhdistys ry

3.3.1 Hakemus

Rovaniemen seudun kristillisen koulun kannatusyhdistys ry hakee perusopetuksen järjestämislupaa edelleen 1.8.2020 alkaen suomenkielisen, kristilliseen maailmankatsomukseen perustuvan opetuksen järjestämiseksi Rovaniemen kaupungissa vuosiluokille 1–6.

Hakija on rekisteröity yhdistys, joka on merkitty yhdistysrekisteriin 18.11.2010. Yhdistyksen kotipaikka on Rovaniemi. Sääntöjensä mukaan yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja tukea kristillistä kasvatusta sekä parantaa peruskouluopetuksen saamismahdollisuuksia Rovaniemen seudulla. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys, asianmukaisen luvan saatuaan, pitää yllä kristillistä peruskoulua Rovaniemellä, esikoulu mukaan lukien. Lisäksi yhdistys tukee opettajia ja muuta henkilökuntaa sekä oppilaiden vanhempia järjestämällä kristillistä kasvatusta tukevia kursseja, seminaareja ja muuta koulutusta, edistää neuvoin ja suosituksin Rovaniemen seudun kouluissa ja päiväkodeissa tehtävää kristillistä kasvatusta. Toimintansa tukemiseksi yhdistyksellä on sääntöjensä mukaan oikeus ottaa vastaan avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja, toimeenpanna myyjäisiä ja rahankeräyksiä asianmukaisen luvan saatuaan sekä omistaa ja hallita toimintaansa varten tarpeellista kiinteää ja irtainta omaisuutta. Yhdistys on sääntöjensä mukaan yhteiskristillinen, eikä siten edusta mitään yksittäistä tunnustuskuntaa. Toiminnan lähtökohtana on kaikille kristityille yhteinen perusta, joka löytyy Raamatun ilmoituksesta ja jonka ydin on ilmaistu Apostolisessa uskontunnustuksessa.

Valtioneuvosto on 1.6.2017 myöntänyt hakijalle määräajaksi, 31.7.2020 asti voimassa olevan luvan järjestää perusopetuslain mukaista perusopetusta vuosiluokille 1–6. Hakija aloitti jo syksyllä 2016 opetuksen järjestämisen kotikouluperiaateella. Opetuksessa oli tuolloin viisi oppilasta. Opetushallituksen rahoitusraportin mukaan hakijan opetuksessa syyskuussa 2019 oli 29. Syyskuussa 2018 oli 25 oppilasta, joista neljä oli 6. luokalla. Syyskuussa 2017 koulun oppilasmäärä oli 16. Hakija toteaa, että opetusryhmien pienuus on koulun vahvuus. Kouluun on hakeutunut oppilaita, jotka eivät voi opiskella isossa, avoimessa toimistotyyppisessä koulussa. Ryhmäkokojen pienuus on edesauttanut oppimisprosesseja, oppimistuloksia, kouluviihtyvyyttä sekä oppilaiden vapautumista myös sosiaalisesti. Opetuksessa huomioidaan yksilölliset tarpeet ja lapsen persoona yhteistyössä perheiden kanssa. Hakija toteaa, että kiinnostus koulu kohtaan on huomattava. Alustavien ilmoittautumisten ja kysynnän perusteella hakija arvioi koulun vuosiluokkien 1–6 osalta kasvavan noin 50 oppilaan kouluksi muutaman vuoden sisällä.

Hakija perustelee koulun tarvetta paitsi oppilasmäärän kasvulla myös kristillisen kasvatuksen ja koulutuksen jatkumolla. Lapin alueella yli 70 prosenttia kuuluu evankelisluterilaiseen kirkkoon. Rovaniemen kristillinen koulu vstaa ainutlaatuisella tavalla sellaiseen paikalliseen ja alueelliseen koulutustarpeeseen, johon eivät muut alueella toimivat perusopetuksen järjestäjät vastaa. Hakija viittaa hakemuksessaan siihen, ettei Rovaniemen seudulla tai edes koko Lapin alueella ole toista koulua, joka järjestäisi

kristilliseen maailmankatsomukselliseen järjestelmään perustuvaa perusopetusta. Lähin kristillinen koulu sijaitsee Oulussa noin 250 km päässä.

Rovaniemien kristillinen koulu toimii Rovala-opiston tiloissa vuokraten luokkahuoneita sekä tarpeen mukaan liikuntasalia. Ruokailu tapahtuu Rovalan ruokalassa ja koululle on pihassa oma välituntialue. Rovala-opisto on Rovalan Setlementin ylläpitämä kansanopisto. Yhteistyö koulutilajärjestelyissä on sujunut saumattomasti ja Rovala-opistolla on mahdollisuus sekä tahtotila osoittaa koululle myös lisää luokkatiloja koulun tilantarpeen kasvaessa. Rovala-opistolla on mahdollisuus ja tahtotila osoittaa koululle myös lisää luokkatiloja koulun tilantarpeen kasvaessa. Opistolla on asianmukaiset tilat liikuntaan, kotitalouteen sekä musiikkiin ja kuvataiteeseen. Teknisen työn tunneilla käydään läheisen Korkalovaaran koulun tiloissa. Liikuntatunneilla hyödynnetään lisäksi läheistä urheilukenttää. Rovaniemen kaupungin liikuntapalvelut, kuten uimahalli ja hiihtolatuverkosto ovat monipuolisesti käytettävissä. Hakija tuo esiin, että koululla käytetään ajantasaisia opetusvälineitä ja oppikirjoja. Oppikirjat on hankittu uutena. Tvt-laitteita on hankittu leasing-sopimuksella riittävä määrä. Kalusteita ja esimerkiksi tvt-laitteita sekä musiikin ym. opetusvälineitä on saatu lisäksi lahjoituksina.

Opetushenkilöstön osalta hakija tuo esiin, että koulun yhtenä vahvuutena on sen sijainti opettajia kouluttavassa yliopistokaupungissa. Pätevien ja kokeneiden luokanopettajien rekrytoiminen ei ole ongelma ja henkilökuntaa valittaessa noudetateen asetusta opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998). Opettajavalinnoissa painotetaan kaksoispätevyyden omaavia luokanopettajia. Kielivalinnoissa (erityisesti harvinaisten kielten opetus) toimitaan yhteistyössä Rovaniemen kaupungin muiden koulujen kanssa. Opetushenkilöstön lisäksi koulussa toimii opettajien työpareina koulunkäynnin ohjaajia sekä muuta henkilökuntaa, joka hoitaa oppilashuollon, hallinnon, ruokahuollon ja kiinteistön ylläpidon tehtäviä.

Lukuvuonna 2019–2020 koulussa on kolme luokanopettajaa, kolme tuntiopettajaa sekä koulunkäynninohjaaja. Hakemusasiakirjoihin on liitetty jäljennökset opetushenkilöstön opintotodistuksista.

Opintososiaalisten etujen ja kouluterveydenhuollon järjestämisen osalta hakija tuo esiin, että koulu tarjoaa oppilailleen maksuttoman opetuksen, oppikirjat ja kouluruokailun. Ruokailu toteutetaan ostopalveluna ja tapahtuu Rovala-opiston ruokalassa. Ruoka valmistetaan ruokalan omassa keittiössä. Rovaniemen kaupungin osoittama koululääkäri suorittaa oppilaiden terveystarkastukset. Kaupungin osoittama terveydenhoitaja osallistuu myös oppilashuoltoryhmään. Koulukuraattori- ja psykologipalvelut järjestetään Rovaniemen kaupungin toimesta. Rovaniemen kaupunki osoittaa hakijalle myös erityisopettajan. Oppilashuoltoryhmä kokoontuu neljä kertaa lukuvuodessa sekä aina tarpeen vaatiessa. Oppilashuoltoryhmään kuuluu rehtori, opettajakunnan edustaja, erityisopettaja, lääkäri (tarvittaessa), terveydenhoitaja, koulukuraattori sekä aina se opettaja, jonka luokan oppilaan asiat ovat oppilashuoltoryhmän käsittelyssä. Koululla on myös oma erityisopettaja.

Hakemuksen liitteenä on toimitettu tilinpäätös vuodelta 2018. Yhdistyksen tulos vuodelta 2018 oli noin 9 308 euroa positiivinen. Vuoden 2017 tulos on noin 28 311 euroa positiivinen. Hakemuksen liitteenä on koulutoiminnan talousarvio lukuvuodelle 2020–2021. Talousarvio on laskettu sen mukaan, että vuosiluokilla 1-6 on 35 oppilasta.

Talousarviosta lukuvuodelle 2020–2021 käy ilmi, että koulun tavoitteena on saada koulun kannatusyhdistykseltä tukea 20 000 euroa. Muutoin koulun toiminta on tarkoitus rahoittaa valtionosuuksilla, joka muodostaa n. 92 prosenttia koulun tuloista. Kulut muodostuvat pääosaltaan opetushenkilöstön henkilöstökuluista.

Koululla on valtion ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta annetun lain (634/1998) 4 §:ssä tarkoitettu johtosääntö.

3.3.2 Lausunnot

Rovaniemen kaupungin koulutuslautakunta on antanut lausuntonsa hakijan hakemuksen johdosta. Lautakunta toteaa 22.11.2018 antamassaan lausunnossa seuraavaa:

”Rovaniemen kaupunki näkee Kristillisen koulun positiivisena lisänä kaupungin koulutustarjontaan ja Kristillisen koulun toiminta alaluokilla 1-6 on osoittanut hyvää yhteistyötä kaupungin ja koulun välillä. Rovaniemen Kristillinen koulu monipuolistaa kaupungin koulutustarjontaa ja Rovaniemen kaupungin koulutuspalveluissa suhtaudutaan siihen positiivisesti. Erityisenä lisänä voidaan mainita kristillisen koulun arvoista kansainvälisyys, jonka lisääminen kansainvälistyvässä kaupungissa on tulevaisuuden kehityksen kannalta tuettavaa. Kristillinen koulu on jo nyt osoittanut kiinnostavan kansainvälisiä perheitä ja koulu on hakeutunut erilaisiin kansainvälisiin yhteyksiin jo lyhyen olemassaolonsa aikana. Myös toiminnan innovatiivisuus esimerkiksi yhteistyössä Lapin yliopiston kanssa on kaupunkistrategian linjauksia tukevaa.

Kaupungissa toimii kristillinen päiväkoti ja kristillinen koulu vuosiluokilla 1-6, joten kristillinen koulu vuosiluokille 7-9 olisi olennainen jatkumo jo kaupungissa olevalla tarjonnalle. Nykyisessä toiminnassa mukana olevien lasten huoltajat toivovat kristillisen koulun palvelevan myös yläkoulun puolella. Rovaniemen kaupungin perusopetuksen järjestämisessä ei ole esteitä sille, että perheillä olisi mahdollisuus valita myös tämä vaihtoehto. Oppilassijoittelun näkökulmasta kaupungilla ei ole akuuttia tarvetta kristillisen koulun toiminnalle, mutta se ei myöskään aiheuta ongelmia koulualueen oppilassijoittelussa.

Tilojen suhteen kaupunki näkee Kristillisen koulun yhteistyön kaupungin muiden toimijoiden kanssa positiivisena. Rovaniemen Kristillisen koulun nykyisten toimitilojen (Rovala 5) lähellä sijaitseva Korkalovaaran peruskoulu voi mahdollisesti tulevina vuosina tarjota Kristilliselle koululle opetuksen suunniteltuja luokka- ja liikuntatiloja (3 luokkatilaa ja liikuntatilat). Osittain tätä yhteistyötä on tehtykin jo alakoulun osalta. Tilojen vuokraaminen Kristilliselle koululle on mahdollista ainoastaan siinä tapauksessa, että Keskusta-Ounasjoen koulualueelle rakennetaan tarveselvityksessä esitettävä uusi koulurakennus Vaaranlammen koululle.

Yhteistyössä Korkalovaaran koulun kanssa Kristilliselle koululle voidaan tarjota myös oppilashuollon palveluita (koulukuraattorit ja –psykologit, erityisopetus). Lisäksi on mahdollista tarjota yläkoulun opetustunteja, mikä helpottaisi Rovaniemen Kristillisen koulun opetuksen järjestämistä yläkouluopetuksen osalta.”

Päiväkoti Ninnikka on antanut 17.6.2019 lausunnon, jonka mukaan ”Rovaniemellä on toiminut vuodesta 2003 asti kristillinen päiväkoti Esikko ja yrittäjän vaihtuessa

vuonna 2018 nimi muuttui päiväkoti Ninnikaksi. Arvopohjamme on edelleen kristillinen ja vanhemmat pitävät tärkeänä myös mahdollisuutta saada lapsensa jatkamaan opintietään kristilliseen kouluun vuosittain. Koska kristillisen koulun toiminnan sisältä muodostaa selkeän jatkumon päiväkotimme arvopohjaan, puollamme ja annamme tukemme Rovaniemen seudun kristillisen koulun kannatusyhdistyksen hakemukseen kristillisen koulun pysyvälle luvalle Rovaniemelle."

Opetushallitus on antanut lausuntonsa hakijan opetussuunnitelman johdosta. Opetushallitus toteaa 22.10.2019 antamassaan lausunnossa seuraavaa:

"Arvoperusta ja erityiseen maailmankatsomukseen perustuva opetus

Opetussuunnitelman kohta 2.5.1 *Täydennyksiä perusopetuksen perusteissa määriteltyihin arvoihin* sisältää korjattunakin aineistoa, joka poikkeaa melko merkittävästi Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa luvussa 2.2 määritellystä arvoperustasta. Ansiokkaasti kirjoitettua lukua 11.3.1 Kristilliseen maailmankatsomukseen perustuva opetus on täsmennetty siten, että se antaa aiempaa vähemmän tilaa tulkinnoille ja toiminnalle, joka ei vastaisi perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opetushallitus pitää nykyistä tekstiä hyväksyttävänä, mutta muistuttaa edelleen Perusopetusasetuksen ja Perusopetuksen opetussuunnitelman määräyksistä, joiden mukaista kaiken koulutyön tulee olla. Perusopetusasetus 3 § edellyttää, että opetettavan tiedon tulee perustua tieteelliseen tietoon. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteitten kohta 2.2. määrää, että opetus on oppilaita uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamatonta.

Yhteenveto Yhteenvetona Opetushallitus toteaa, että Rovaniemen kristillisen koulun perusopetuksen opetussuunnitelma on korjattu Opetushallituksen aiemmassa lausunnossa esitetyn mukaisesti, ja sen voidaan katsoa antavan riittävät edellytykset järjestää valtakunnallisten normien mukaista perusopetusta eri oppiaineissa. "

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti lähettänyt Rovaniemen seudun kristillisen koulun kannatusyhdistys ry:lle tiedoksi Opetushallituksen lausunnon ja antanut hakijalle mahdollisuuden antaa tarpeelliseksi katsomansa selvityksen.

3.3.3 Hakemuksen arviointi ja päätösesitys

Hakija on rekisteröity yhdistys, Rovaniemen seudun kristillinen yhdistys ry, jonka toimintaan voi kuulua opetuksen järjestäminen. Kristilliseltä pohjalta järjestettävän opetuksen voidaan katsoa perustuvan erityiseen maailmankatsomukselliseen järjestelmään, jolloin perusopetuslain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopimus koulun sijaintikunnan kanssa ei ole välttämätön.

Hakija on saanut vuonna 2017 määräaikaisen, vuoteen 2020 asti voimassa olevan luvan järjestää perusopetusta vuosiluokille 1–6. Opetushallituksen rahoitusraportin mukaan hakijan opetuksessa oli syyskuussa 2019 29 oppilasta. Syyskuussa 2018 opetuksessa oli 25 oppilasta. Syyskuussa 2017 koulun ensimmäisenä toimintavuotena oppilasmäärä oli 16. Kristillisen päiväkodin kautta oppilaita tulee seuraavina vuosina

kasvavassa määrin 1. luokalle esikoulutoiminnan uudelleen aloittamisen kautta. Hakija arvioi alustavien ilmoittautumisten ja kysynnän perusteella koulun kasvavan siten, että oppilasmäärä lukuvuonna 2024–2025 olisi 108.

Aiemmista hakemusasiakirjoista käy ilmi, että hakija on arvioinut koulun oppilasmääräksi lukuvuonna 2017–2018 yhteensä 84 ja lukuvuonna 2018–2019 yhteensä 100. Oppilasmäärän kehitys ei kuitenkaan ole ollut alkuunkaan näin nopeaa. Opetus- ja kulttuuriministeriön kokemuksen mukaan yksityiskoulujen oppilasmäärät ovat pääsääntöisesti kasvaneet huomattavasti arvioitua hitaammin. Esimerkiksi Porin kristillinen koulu on saanut opetuksen järjestämisluvan ensimmäisen kerran vuonna 1999 ja se on onnistunut kasvattamaan oppilasmääräänsä siten, että syksyllä 2019 se oli 109.

Hakijalla on riittävästi kelpoisuusehdot täyttävää opetushenkilöstöä vuosiluokkien 1–6 opetuksen järjestämiseksi. Myös hakijan opetussuunnitelma antaa riittävät edellytykset normien mukaisen opetuksen järjestämiselle. Hakijan tilat ovat saadun selvityksen perusteella soveltuvat opetuksen järjestämiseen. Hakijalla on siten riittävät ammatilliset edellytykset järjestää opetusta. Hakijan kannalta myönteistä on myös, että Rovaniemen kaupunki suhtautuu kristillisen koulun olemassaoloon lähtökohtaisesti myönteisesti.

Yhdistyksen tulos vuodelta 2018 oli noin 9 308 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2017 oli 28 311 euroa ylijäämäinen. Koulun toiminta ja kehittäminen on suunnitelmissa perustettu n. 92 prosenttisesti valtionosuuden varaan. Hakija talous vaikuttaa asiakirjaselvityksen perusteella olevan aiempaa vakaampi. Yhdistyksen tilinpäätöstietojen mukaan yhdistyksellä ei kuitenkaan ole taseessaan erityistä varallisuutta, jolla se voisi vastata koulun kustannuksista. Mikäli hakijan arvio oppilasmääristä ei toteutuisi, eikä koulu kasvaisi suunnitellusti, on olemassa vaara, että vuosibudjetti painuisi alijäämäiseksi ilman erityisen merkittävää varainhankintaa tai välittömistä opetuksen menoista säästämistä. Taloudellisiin edellytyksiin liittyy näin ollen edelleen jonkin verran epävarmuustekijöitä johtuen suunniteltua huomattavasti pienemmästä oppilasmäärän kasvusta.

Hakijalla voidaan katsoa olevan riittävät ammatilliset ja taloudelliset edellytykset opetuksen asianmukaiseksi järjestämiseksi perusopetuksen vuosiluokille 1–6. Sen sijaan koulun oppilasmäärä on edelleen kovin pieni. Perusopetuksen järjestäminen laadukkaasti ja normien mukaisesti kovin pienillä oppilasmäärillä on haasteellista. Lisäksi pieni oppilasmäärä tekee koulun taloudesta haavoittuvaisen. Ottaen huomioon vähäinen oppilasmäärä, voitaisiin opetuksen järjestämislupa myöntää vain määräaikaisena. Oppilasmäärän kehittyminen ja siihen liittyen perusopetuslain edellyttämä koulutuksen tarve sekä ammatilliset ja taloudelliset edellytykset arvioitaisiin uudelleen hakijan vuonna 2024 mahdollisesti tekemän hakemuksen perusteella.

Päätösesitys: Edellä esitetyn perusteella esitän, että Rovaniemen seudun kristillisen koulun kannatusyhdistys ry:lle myönnettäisiin perusopetuslain 7 §:ssä tarkoitettu lupa suomenkielisen, kristilliseen maailmankatsomukseen perustuvan perusopetuksen vuosiluokkien 1 -6 opetuksen järjestämiseen Rovaniemen kaupungissa ajalle 1.8.2020 -31.7.2025 yhteensä enintään 100 oppilaalle.

Lupa myönnettäisiin määräaikaisena siten, että luvan perusteella vuonna 2024 perusopetukseen otetuille oppilaille voitaisiin järjestää perusopetusta kuudennen vuosiluokan oppimäärän suorittamiseen saakka. Opetuksen tarpeellisuus arvioitaisiin yhdistyksen mahdollisesti vuonna 2024 tekemän uuden hakemuksen käsittelyn yhteydessä. Tällöin arvioitaisiin myös opetuksen laatu ja järjestelyt.

Kun opetus perustuu erityiseen maailmankatsomukselliseen järjestelmään, lasta ei saa perusopetuslain 6 §:n 3 momentin nojalla ilman huoltajan suostumusta osoittaa yhdistyksen järjestämään opetukseen.

4 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia. Kunnat ovat perusopetuslain mukaan velvollisia järjestämään perusopetusta niiden alueella asuville oppivelvollisuusikäisille lapsille. Valtio myöntää kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) mukaan kunnille valtionosuutta esi- ja perusopetuksen laskennallisten kustannusten mukaisesti. Kustannuksia laskettaessa otetaan huomioon muun muassa kunnassa asuvien 6–15-vuotiaiden lasten määrä. Silloin kun opetuksen järjestää joku muu kuin lapsen kotikunta, kotikunta on velvollinen suorittamaan asianomaiselle opetuksen järjestäjälle kotikuntakorvauksen lain 38–41 §:ssä säädetyllä tavalla. Opetuksen järjestämisluvan myöntäminen edelleen 1.8.2020 lukien Rovaniemen kristillisen koulun kannatusyhdistys ry:lle ja Helsingin Montessori-yhdistys ry:lle ei lisää valtiolle aiheutuvia kustannuksia.